

Ольга Шиян

Запорізький національний технічний університет
старший викладач кафедри кримінального
цивільного та міжнародного права
dsshian@mail.ru

ПОКАРАННЯ ЗА НЕЦІЛЬОВЕ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ З ОБТЯЖУЮЧИМИ ОЗНАКАМИ

© Шиян О., 2017

Досліджено проблему встановлення покарання за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їхнім перевищенням з кваліфікуючими (обтяжуючими) ознаками (обставинами).

Пропонується включити у санкцію ч. 2 ст. 210 КК покарання у вигляді арешту. Підтримано пропозицію поміняти місцями обмеження волі та арешт у системі покарань. Необхідно також це зробити у санкціях статей (частин статей) Особливої частини КК, у яких вони передбачені. У зв'язку з цим обмеження волі, як менш суворе покарання, повинно передувати арешту, зокрема, в абз. 2 ч. 2 ст. 210 КК.

З урахуванням вищевказаного запропоновано викласти цю санкцію у такій редакції: “караються обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або арештом на строк до шести місяців, чи позбавленням волі на строк від двох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років чи без такого”.

Ключові слова: покарання; нецільове використання; бюджетні кошти; обтяжуючі ознаки; санкція частини статті; арешт; обмеження волі.

Ольга Шиян

НАКАЗАНИЕ ЗА НЕЦЕЛЕВОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ С ОТЯГЧАЮЩИМИ ПРИЗНАКАМИ

В статье исследуется проблема установления наказания за нецелевое использование бюджетных средств, осуществление расходов бюджета или предоставление кредитов из бюджета без установленных бюджетных назначений или с их превышением с квалифицирующими (отягчающими) признаками (обстоятельствами).

Предлагается включить в санкцию ч. 2 ст. 210 УК наказание в виде ареста. Поддерживается предложение поменять местами ограничение свободы и арест в системе наказаний. Необходимо также это сделать в санкциях статей (частей статей) Особенной части УК, в которых они предусмотрены. В связи с этим ограничение свободы, как менее суровое наказание, должно предшествовать аресту, в том числе, в абз. 2 ч. 2 ст. 210 УК.

С учетом вышеуказанного предлагается изложить эту санкцию в такой редакции: “наказываются ограничением свободы на срок от двух до пяти лет или арестом на срок до шести месяцев, или лишением свободы на срок от двух до шести лет с лишением права занимать определённые должности или заниматься определённой деятельностью на срок до трех лет или без такового”.

Ключевые слова: наказание; нецелевое использование; бюджетные средства; отягчающие признаки; санкция части статьи; арест; ограничение свободы.

Olga Shyian

Zaporizhzhya National Technical University

Senior lecturer Department criminal

civil and international law

PENALTIES FOR MISUSE OF BUDGET FUNDS AGGRAVATING FEATURES

In the article the problem of establishing penalties for misuse of budgetary funds expenditure budget or loans from the budget without a set budget allocations or from their excess of qualifying (aggravating) features (circumstances).

It is proposed to include sanctions in paragraph 2 of Article 210 of the Criminal Code of Ukraine punishment in the form of arrest. Supports proposal to swap the restriction of freedom arrest and punishment system. It is also necessary to do so in the sanctions articles (parts of articles) of the Special Section of the Criminal Code of Ukraine, in which they provided. In this connection, restriction of liberty as a less severe punishment must be preceded by arrest, including in paragraph 2 of Part 2 of Article 210 of the Criminal Code of Ukraine.

In view of the above proposed sanction express this as follows: “punishable by imprisonment for a term of two to five years, or imprisonment for up to six months or imprisonment for a term of two to six years, with disqualification to hold certain positions or engage in certain activities for up to three years or without it”.

Key words: punishment; misuse; budgetary funds; aggravating circumstances; the sanction of the article; arrest; restriction of freedom.

Постановка проблеми. Одними із важливих проблем правозастосовчої практики є диференціація й індивідуалізація кримінальної відповідальності та покарання. Для їх забезпечення чинний Кримінальний кодекс України (далі – КК) передбачає вичерпний перелік видів покарань, встановлюючи підстави й умови, розмір, порядок та межі їх застосування. Однак санкції статей (частин статей) Особливої частини КК, зокрема ч. 2 ст. 210 КК, не є досконалими.

У статті досліджено проблему встановлення покарання за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їхнім перевищенням з кваліфікуючими (обтяжуючими) ознаками (обставинами).

Її вирішення підвищить забезпечення диференціації й індивідуалізації кримінальної відповідальності та покарання за цей злочин.

Аналіз дослідження проблеми. У юридичній літературі певну увагу звернено на покарання. Певну увагу звертали йому у своїх наукових працях Л. В. Багрій-Шахматов, М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, І. Г. Богатирьов, І. М. Гальперін, В. К. Гришук, Т. А. Денисова, Ю. А. Пономаренко, В. В. Сташис, А. Х. Степанюк, М. О. Стручков, В. Я. Тацій, В. М. Трубников, О. Г. Фролова, М. І. Хавронюк, М. Д. Шаргородський, С. С. Яценко та ін. Деякі аспекти цього питання розглядала у 2009 р. О. В. Тихонова на рівні кандидатської дисертації “Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про бюджетну систему України” [1; 2], у 2011 р. Р. А. Волинець на основі кандидатської дисертації “Кримінальна відповідальність за порушення бюджетного законодавства України (ст. 210 КК України)” [3]. Віддаючи належне роботам зазначених та інших учених, слід визнати, що рівень наукового дослідження покарання за нецільове використання бюджетних коштів

з обтяжуючими ознаками видається недостатнім. У теорії кримінального права про певні види з них висловлені суперечливі погляди, не сповна врегульоване це питання в законодавстві, у зв'язку із цим судова практика зазнає значних труднощів. А тому виникає необхідність дослідити та підсумувати висловлені погляди та запропонувати власну позицію на зазначену проблему.

Мета дослідження – вирішення проблемних питань встановлення покарання за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їхнім перевищенням з кваліфікуючими (обтяжуючими) ознаками (обставинами).

Виклад основного матеріалу. Як відомо, особі, яка вчинила злочин, має бути призначене покарання, необхідне й достатнє для її виправлення та попередження нових злочинів. Суворіший вид покарання з числа передбачених за вчинений злочин призначається лише у разі, якщо менш суворий вид покарання буде недостатній для виправлення особи та запобігання вчинення нею нових злочинів.

В абз. 3 п. 2 постанови Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 7 “Про практику призначення судами кримінального покарання” наголошено на тому, що “коли санкція закону, за яким особу визнано винною, на рівні з позбавленням волі на певний строк передбачає більш м'які види покарання, в разі постановлення вироку потрібно обговорювати питання про призначення покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. У разі обрання покарання у виді позбавлення волі це рішення повинно бути вмотивовано у вироку” [4, с. 14].

Аналіз санкції ч. 2 ст. 210 КК, дає підстави стверджувати, що у ній передбачені такі види покарань та їхні розміри:

- 1) основні відносно визначені покарання у вигляді:
 - обмеження волі з нижчою (мінімумом) і вищою (максимумом) межами покарання (на строк від двох до п'яти років);
 - позбавлення волі з нижчою (мінімумом) і вищою (максимумом) межами покарання (на строк від двох до шести років);
- 2) додаткове обов'язкове відносно визначене покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю з максимумом покарання (на строк до трьох років).

Ю. В. Шинкарьов обґрунтовано доводить, що відносна суворість арешту є більшою, ніж у разі обмеження волі, та пропонує поміняти місцями обмеження волі та арешт у системі кримінальних покарань України, тобто, обмеження волі, як менш суворе покарання, повинно передувати арешту [5, с. 73].

К. А. Новікова також запропонувала уточнити місце обмеження волі в системі покарань, визначивши його як м'якший вид порівняно з арештом і конфіскацією майна, у зв'язку з чим змінити місце цього покарання в переліку, встановленому ст. 51 КК [6, с. 6, 15].

Загалом такі пропозиції не заперечують, але необхідно зауважити, що в разі порівняння видів покарань за суворістю, окрім змісту правообмежень, потрібно враховувати й встановлені мінімальні та максимальні розміри цих покарань.

Суворість видів покарань варто оцінювати комплексно, ураховуючи як якісну, так і кількісну їх сторони [7, с. 492].

В. М. Трубников і Ю. В. Шинкарьов вказують, що “потрібно виділяти два критерії визначення суворості покарання: режимні умови, яких зазнає засуджений під час відбування покарання, та строк покарання” [8, с. 86].

Покарання з меншим об'ємом правообмежень, але зі суттєво більшим максимальним розміром може бути суворішим та навпаки. Аргументом на підтвердження цієї тези є таке. Передбачені у ст. 51 КК види покарань утворюють їхню систему та перебувають у певному співвідношенні один з одним. Тому всі види покарань розташовані у ст. 51 КК у чітко визначеному

порядку за ступенем їхньої порівняльної суворості та перелічені в послідовності, починаючи від менш суворого до більш суворого виду покарання, у порядку збільшення в них кари.

Кара щодо засудженого здійснюється завжди, коли застосовується покарання. Вона є не тільки метою, а й сутністю будь-якого виду покарання, і полягає, передусім, у самому факті засудження особи, у негативній суспільно-моральній оцінці поведінки винного, яка міститься у вирокі, а також у тих обмеженнях і позбавленнях фізичного, матеріального і морального характеру, які зазнає особа під час засудження та відбування покарання [9, с. 60]. Негативна суспільно-моральна оцінка є суттєвим елементом кари будь-якого покарання, спричиняє засудженому моральні страждання, змушує його іноді передивитися свої життєві позиції, відмовитися від шкідливих звичок та поглядів.

Отож порівняльна суворість (строгість) покарання є саме тим критерієм, що покладений в основу побудови законодавчого переліку покарань. Тому цей перелік становить своєрідну “сходишку покарань”, у якій кожному окремому виду покарання відведений певний щабель, що відповідає ступеню його суворості.

За системою покарань штраф перебуває на першому місці, а позбавлення волі на певний строк – на передостанньому (одинадцятому), тобто штраф є найменш суворим покаранням, ніж усі інші покарання, а позбавлення волі на певний строк – є найбільш суворим, за винятком довічного позбавлення волі. Однак, згідно з ч. 2 ст. 12 КК злочином невеликої тяжкості є злочин, за який передбачене покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше від двох років, або інше, м’якше покарання за винятком основного покарання у вигляді штрафу в розмірі понад три тисячі НМДГ. Тобто основне покарання у вигляді штрафу в розмірі понад три тисячі НМДГ є більш суворим покаранням, ніж усі інші види покарань, і навіть позбавлення волі на строк до двох років, за винятком позбавлення волі на більший строк та довічного позбавлення волі. А також відповідно до цієї ж статті КК штраф у розмірі понад десять тисяч НМДГ є суворішим покаранням, ніж усі інші види покарань, і навіть позбавлення волі на строк до п’яти років, за винятком позбавлення волі на більший строк та довічного позбавлення волі. Штраф у розмірі понад двадцять п’ять тисяч НМДГ, є суворішим покаранням, ніж усі інші види покарань, і навіть позбавлення волі на строк до десяти років, за винятком позбавлення волі на більший строк та довічного позбавлення волі, та є приблизно подібним за суворістю до позбавлення волі на строк десять років. Взагалі, зважаючи на наявну класифікацію видів покарання, визначену ст. 51 КК, за якою штраф є найм’якшим видом покарання, навряд чи пропозицію законодавця визначити за критерій тяжкості злочину, окрім строку позбавлення волі, також розмір штрафу як основного виду покарання (чинна редакція ст. 12 КК України) можна вважати обґрунтованою. Також надання можливості суду замінювати несплачену суму штрафу позбавленням волі (ч. 5 ст. 53 КК) строком аж до дванадцяти років є, на нашу думку, не досить вдалою. І це тому, що ч. 5 ст. 53 КК до внесення до неї змін (у старій редакції), дозволяла заміну штрафу лише громадськими або виправними роботами.

Законодавець непослідовно підійшов до регулювання ступеня суворості покарань у їхній системі. Згідно з ч. 2 ст. 51 КВК на засуджених до арешту поширюються права, обов’язки, заборони і обмеження, встановлені кримінально-виконавчим законодавством для осіб, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі. Тобто, якість і кількість позбавлень прав під час застосування арешту та позбавлення волі на певний строк однакові або тотожні. Арешт встановлюється на строк від одного до шести місяців, а обмеження волі – від одного до п’яти років. Проте, за системою покарань, визначеної у ст. 51 КК, обмеження волі перебуває на дев’ятому місці, а арешт – на восьмому, тобто перше вказане покарання є суворішим, ніж друге.

Відповідно до ч. 1 ст. 72 КК під час складання покарань за сукупністю злочинів та сукупністю вироків менш суворий вид покарання переводиться в суворіший вид. У пунктах цієї норми зазначені більш суворі види покарань, а підпунктах – менш суворі. Арешт зазначений у п. 2 начебто як більш суворе покарання порівняно з обмеженням волі, що вказане у пп. “а” цього пункту. Але у системі покарань, визначеної у ст. 51 КК, арешт є менш суворим видом покарання, ніж обмеження волі. Також у ч. 1 ст. 72 КК зазначено, що одному дню арешту відповідають два дні обмеження волі. А одному дню позбавлення волі відповідають:

- а) один день арешту (менш суворого покарання, ніж обмеження волі);

б) два дні обмеження волі (більш суворого покарання, ніж арешт).

Тобто парадоксально, що меншому розміру (один день) менш суворого виду покарання (арешту) за системою покарань, визначеної у ст. 51 КК, відповідає більший строк (два дні) більш суворого покарання (обмеження волі) за цим переліком.

Отже, підтримується пропозиція поміняти місцями обмеження волі та арешт у системі кримінальних покарань України та санкціях статей (частин статей) Особливої частини КК, у яких вони передбачені, тобто, обмеження волі, як менш суворе покарання, повинно передувати арешту. У такому разі положення ч. 1 ст. 72 КК відповідатимуть суворості покарань, встановленої у системі покарань, визначеної у ст. 51 КК.

К. А. Новікова довела, що обмеження волі можна встановлювати в санкціях за злочини невеликої та середньої тяжкості, незалежно від об'єкта, на які вони посягають, форми вини, з якою вони вчиняються, наявності кваліфікуючих ознак тощо. Натомість обґрунтовується неможливість використання цього виду покарання в санкціях за тяжкі й особливо тяжкі злочини у зв'язку з невідповідністю ступеня його правообмежень ступеню їхньої суспільної небезпечності та неадекватністю зі ступенем суворості позбавлення волі, яке встановлюється за такі злочини [6, с. 11, 15]. Не можемо підтримати цю позицію, оскільки у такому разі у багатьох санкціях статей (частин статей) Особливої частини КК, зокрема, за тяжкі злочини, за які передбачені покарання з мінімальним перебільшенням встановлених розмірів цих покарань порівняно зі злочинами середньої тяжкості (наприклад, позбавлення волі на строк до 6 років) будуть взагалі відсутні покарання, альтернативні позбавленню волі на певний строк. Згідно зі ст. 12 КК злочин, передбачений ч. 1 ст. 210 КК, є злочином невеликої тяжкості, а злочин, передбачений ч. 2 ст. 210 КК, є тяжким злочином, хоча в санкціях цих двох кримінально-правових норм передбачене покарання у виді обмеження волі.

К. А. Новікова обґрунтувала можливість комбінування обмеження волі з будь-якими основними покараннями в альтернативних санкціях, окрім довічного позбавлення волі [6, с. 12, 16].

Згідно з ч. 1 ст. 60 КК покарання у вигляді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців.

Теоретичний аналіз специфічних ознак арешту Ю. В. Шинкарьову допоміг визначити поняття арешту як виду покарання у вузькому значенні слова: “Під арештом необхідно розуміти вид кримінального покарання, передбачений Кримінальним кодексом України, який полягає у короточасному триманні засудженого в специфічній установі виконання покарань – арештному домі в умовах фізичної ізоляції та режимних умовах підвищеної суворості” [10, с. 10].

Теоретичний аналіз та дослідження судової практики довели, що арешт повинен призначатися за злочини невеликої та середньої тяжкості [5, с. 187].

У складі злочину, передбаченому ст. 210 КК, та положеннях закону відсутні підстави щодо неможливості призначення арешту за цей злочин, окрім непередбачення його у санкціях цієї статті КК. У зв'язку з цим, пропонується включити покарання у вигляді арешту у санкцію ч. 2 ст. 210 КК, як альтернативу покаранню у вигляді позбавлення волі на певний строк.

У санкції ч. 2 ст. 210 КК передбачене покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк, що відповідно до ч. 1 ст. 63 КК полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу. Ю. А. Пономаренко дає таке визначення поняттю цього виду покарання. Позбавлення волі – це покарання, що полягає в обмеженні права особи, яка вчинила злочин, на особисту свободу шляхом повної ізоляції його від суспільства на строк, встановлений вироком суду [11, с. 210]. Проте виникає зауваження, що покарання називається не просто “позбавлення волі”, а “позбавлення волі на певний строк”, оскільки довічне позбавлення волі є також позбавленням волі. Пропонується у всіх випадках, коли йдеться про позбавлення волі, за винятком довічного позбавлення волі та вказівки на строк цього виду покарання, застосовувати назву, що закріплена у п. 11 ст. 51 КК, а саме “позбавлення волі на певний строк”.

У літературі висловлено думку про необхідність уточнення назви цього виду покарання. Зокрема, В. І. Рудник, покликаючись на законодавство деяких зарубіжних країн і положення

окремих міжнародних договорів, запропонував назвати його не позбавлення волі, а “ув’язнення” [12, с. 69–77]. Підтримуємо у цьому питанні Ю. А. Пономаренко, що необхідність у такому перейменуванні відсутня, оскільки нині використовується термін цілком адекватно відображає це поняття, став традиційним для вітчизняної правової системи, однозначно сприймається усіма [11, с. 210].

Висновки. Щоб підвищити забезпечення диференціації й індивідуалізації кримінальної відповідальності та покарання за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їхнім перевищенням з кваліфікуючими (обтяжуючими) ознаками (обставинами), пропонується включити у санкцію ч. 2 ст. 210 КК покарання у вигляді арешту. Підтримується пропозиція поміняти місцями обмеження волі та арешт у системі покарань, а також у санкціях статей (частин статей) Особливої частини КК, у яких вони передбачені. У зв’язку з цим обмеження волі, як менш суворе покарання, повинно передувати арешту, зокрема, в абз. 2 ч. 2 ст. 210 КК.

З урахуванням вищевказаного пропонується викласти цю санкцію у такій редакції: “караються обмеженням волі на строк від двох до п’яти років або арештом на строк до шести місяців, чи позбавленням волі на строк від двох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років чи без такого”.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Тихонова О. В. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про бюджетну систему України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О. В. Тихонова. – К. : Київський нац. ун-т внутр. справ, 2009. – 220 с.
2. Тихонова О. В. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про бюджетну систему України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 “Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право” / О. В. Тихонова. – К. : Київський нац. ун-т внутр. справ, 2009. – 20 с.
3. Волинець Р. А. Кримінальна відповідальність за порушення бюджетного законодавства України (ст. 210 КК України) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Волинець Руслан Анатолійович. – К. : Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2011. – 250 с.
4. Про практику призначення судами кримінального покарання : постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 7 (Із змінами, внесеними згідно з постановами Пленуму Верховного Суду України від 10 грудня 2004 р. № 18, від 12 червня 2009 р. № 8 та від 6 листопада 2009 р. № 11) // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 6 (40). – С. 14–20.
5. Шинкарьов Ю. В. Арешт як вид кримінального покарання та особливості правового регулювання його виконання та відбування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Шинкарьов Юрій Вікторович. – Львів : Львівський нац. ун-т ім. І. Франка, 2007. – 243 с.
6. Новікова К. А. Обмеження волі як вид покарання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 “Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право” / К. А. Новікова. – Харків : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2015. – 24 с.
7. Проблемы преступления и наказания / Под ред. Н. А. Беляева, В. К. Глистина, В. В. Орехова. – СПб. : Изд-во С.-Петербург. ун-та, 1992. – 608 с.
8. Трубников В. М. Арешт як вид кримінального покарання та особливості його застосування : монографія / В. М. Трубников, Ю. В. Шинкарьов. – Х. : Харків юрид., 2007. – 288 с.
9. Журбелюк Г. В. Кримінальне покарання як комплексна проблема : деякі історико-правові аспекти / Г. В. Журбелюк // Наукові записки. – Т. 21. Юридичні науки. – 2003. – С. 56–66.
10. Шинкарьов Ю. В. Арешт як вид кримінального покарання та особливості правового регулювання його виконання та відбування : автореф. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 “Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право” / Ю. В. Шинкарьов. – Львів : Львівський нац. ун-т ім. І. Франка, 2007. – 19 с.
11. Пономаренко Ю. А. Види наказаний по уголовному праву Украины : монография / Пономаренко Ю. А. – Харьков : издательство “ФИНН”, 2009. – 344 с.
12. Рудник В. І. Кримінальне покарання у вигляді позбавлення волі чи ув’язнення? (український і міжнародний досвід) / В. І. Рудник // Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ. – 2001. – № 1 (10). – С. 69–77.

REFERENCES

1. Tykhonova O. V. (2009). *Kryminalna vidpovidalnist za porushennia zakonodavstva pro biudzhethnu systemu Ukrainy: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08* [Criminal responsibility for violating the law on the budget system of Ukraine. Candidate's thesis], Kyivskyi nats. un-t vnutr. sprav Publ., Kyiv, 220 p. (in Ukrainian).
2. Tykhonova O.V. (2009). *Kryminalna vidpovidalnist za porushennia zakonodavstva pro biudzhethnu systemu Ukrainy: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.08 "Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo"* [Criminal responsibility for violating the law on the budget system of Ukraine. Extended abstract of candidate's thesis], Kyivskyi nats. un-t vnutr. sprav Publ., Kyiv, 20 p. (in Ukrainian).
3. Volynets R.A. (2011). *Kryminalna vidpovidalnist za porushennia biudzhethnoho zakonodavstva Ukrainy (st. 210 KK Ukrainy): dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08* [Criminal liability for violation of budget legislation Ukraine (Art. 210 of the Criminal Code of Ukraine). Candidate's thesis], Kyivskyi nats. un-t im. T. Shevchenka Publ., Kyiv, 250 p. (in Ukrainian).
4. *Resolution of the Supreme Court of Ukraine "On the practice courts purpose of criminal punishment", dated October 24, 2003, No 7* (As amended in accordance with the resolutions of the Supreme Court of Ukraine, dated December 10, 2004, no 18, June 12, 2009, no 8, November 6, 2009, no 11), (2003). Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy, no 6 (40). P. 14–20. (in Ukrainian).
5. Shynkarov Yu.V. (2007). *Aresht yak vyd kryminalnoho pokarannia ta osoblyvosti pravovoho rehuliuвання yoho vykonannia ta vidbuvannia : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.08* [Arrest as a form of punishment and features of legal regulation of execution and serving. Candidate's thesis], Lvivskyi nats. un-t im. I. Franka Publ., Lviv, 243 p. (in Ukrainian).
6. Novikova K.A. (2015). *Obmezhenia voli yak vyd pokarannia: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.08 "Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo"* [Restrictions will as a form of punishment. Extended abstract of candidate's thesis], Nats. yuryd. akad. Ukrainy im. Ya. Mudroho Publ., Kharkiv, 24 p. (in Ukrainian).
7. Belyaeva N. A., Glistina V. K., Orekhova V. V. (Ed.). (1992). *Problemy prestupleniya i nakazaniya* [Problems of crime and punishment], Izd-vo S.-Peterburg. un-ta Publ., St-Petersburg, 608 p. (in Russian).
8. Trubnykov V. M. (2007). *Aresht yak vyd kryminalnoho pokarannia ta osoblyvosti yoho zastosuvannia : monohrafiia* [Arrest as a form of punishment and features of its application: monograph], Kharkiv yuryd. Publ., Kharkiv, 288 p. (in Ukrainian).
9. Zhurbeliuk H.V. (2003). *Kryminalne pokarannia yak kompleksna problema: deiaki istoriko-pravovi aspekty* [Criminal punishment as a complex problem: Some Historical Aspects], Naukovi zapysky (Scientific notes), Volume 21 of Law, P. 56–66. (in Ukrainian).
10. Shynkarov Yu. V. (2007). *Aresht yak vyd kryminalnoho pokarannia ta osoblyvosti pravovoho rehuliuвання yoho vykonannia ta vidbuvannia: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.08 "Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo"* [Arrest as a form of punishment and features of legal regulation of execution and serving. Extended abstract of candidate's thesis], Lvivskyi nats. un-t im. I. Franka Publ., Lviv, 19 p. (in Ukrainian).
11. Ponomarenko Yu. A. (2009). *Vidy nakazanii po ugodovnomu pravu Ukrainy: monografiya* [Forms of punishment under criminal law of Ukraine: monograph], izdatel'stvo "FINN", Kharkov, 344 p. (in Russian).
12. Rudnyk V. I. (2001). *Kryminalne pokarannia u vyhliadi pozbavleniia voli chy uviaznennia? (ukrainskyi i mizhnarodnyi dosvid)* [Criminal punishment of imprisonment or detention? (Ukrainian and international experience)], Naukovyi visnyk Yurydychnoi akademii Ministerstva vnutrishnikh sprav (Scientific Herald Legal Academy of the Ministry of Interior), no 1 (10), P. 69–77. (in Ukrainian).

Дата надходження: 10.01.2017 р.